

Ishaja vsak dan razen so-
daj in praznikov.
Issued daily except Sundays
and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni pro-
stor: 3657 S. Lawndale av.
Office of publication:
3657 So. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XV. Cena lista je \$5.00. Entered as second-class matter January 23, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., torek, 8. avgusta (Aug. 8) 1922. Subscription \$5.00 Yearly. STEV.—NUMBER 184.

RUDARJI IN OPERA- TORJI KONFERIRAJO V CLEVELANDU.

Ta teden se najbrž izvrši preobrat na polju premoga.

GOVERNOR INDIANE IMA 30 STAVKOKAZOV.

Cleveland, O., 7. avg. — Danes predpoldne je bila odprta mednarodna konferenca med zastopniki rudarjev in operatorji kolikor se jih odzvalo Lewisovemu vabilu. Operatorji, ki so se udeležili konference, predstavljajo raztresene premogovniške družbe po Ohiu, zapadni Pennsylvaniji, severni Zapadni Virginiji, Indiani in Illinoisu. Največ jih je iz Ohiia, najmanj pa iz Indiane. Voditelji rudarjev upajo, da pridejo še drugi operatorji na konferenco.

John L. Lewis, ki je došel iz Philadelphije v Cleveland v nedeljo zvečer, je dejal v intervjuu, da bo stavka končana. On je gotov, da se sklene nova pogodba na podlagi starega centralnega polja in mogoče bo pogodba obsegala vsa polja mehkega premoga, dasiravno niso zastopana po operatorjih na konferenci.

Michael Gallagher, ravnatelj Hanna Coal kompanije, je osebni zastopnik predsednika Hardinga na konferenci. On je nastopil kot neuradni opazovalec in po možnosti posredovalec.

Washington, D. C. — Hardingova administracija stoji ta teden pred največjo krizo v dobi svoje eksistence. Veliko pomankanje premoga in kaos na železnici je dosegel točko, preko katere ne more več iti, ako noče Amerika doživeti enega največjih industrijskih polomov v svoji zgodovini.

Administracija gleda z velikim upanjem na clevelandsko konferenco med rudarji in operatorji, toda v uradnih krogih je precej pesimizma. Vlada je informirana, da so operatorji razdeljeni v dve stranki in da stranka, ki je pripravljena na obnovo stare pogodbe z rudarji, nima še večine.

Isti krogi pravijo, da v slučaju izjalovljenja konference v Clevelandu namerava administracija vzeti večje premogovnike pod svojo kontrolo, zaščiti jih z vojaštvom in pozvati rudarje, organizirane in neorganizirane, da se najvrnejo na delo kot nemeščenci vlade za toliko časa, da se pogodijo z operatorji.

GOZDNI POŽARI V IDAHU ŠE NISO POGASENI.

Missoula, Mont. — Gozdni požar se je razširil v treh šumah zapadne Montane, Idaho in vzhodnega Washingtona. Ljudje so prišli iz okolice na pomoč, da ustavijo gozdne požare. Letos so goreli gozdi že 576. Zemljišče, na katerem so zgorele šume, obsega 24,000 akrov sveta. 17,000 akrov sveta je privatna lastnina, 7,000 akrov je pa narodna lastnina.

Missoula, Idaho. — Deževalo je na mnogih krajih v prvem šumskem distriktu. Dež je pogasil tudi ogenj na mnogih mestih, a uradniki gozdne službe so prepričani, da šuma v Clear Waterju še gori, ki se nahaja pet in štirideset milj od ceste.

Iz dragih krajev poročajo, da je imelo gašenje uspeh. Le v šumi Kootenai niso mogli pogasiti požara, kjer je bilo sto akrov lepega gozda v plamenu. Ogenj ob potoku Otis je pod kontrolo.

PRETEPAL JE ŽENO.

Chicago, Ill. — Sodnik William L. Morgan je obsodil Pete Skibbi, da mora skozi šest mesecev biti vsako nedeljo v cerkev, ker je pretepal ženo.

PRODUKCIJA PREMOMA V NEUNIJSKIH OKOLIŠIH NEPRESTANO PADA.

Washington, D. C. — Zvezni kurivni ravnatelj Spencer, ki je bil imenovan pred nekaj dnevi, ko je administracija začela prevezati kontrolo nad cenami in razdeljevanjem premoga, poroča, da se je produkcija neunijskega premoga namesto pričakovanega zvišanja znatno znižala v zadnjem tednu. Trgeda premoga ni sploh nič. Vse večje industrije v Ameriki so prišle omejevati obrat vsled velikega pomankanja kuriva. Dva vlaka Grand Trunk železnice v Kanadi sta prenehala voziti, ker ni premoga iz Združenih držav.

IZREDNO VELIKA ŽE- LEZNIŠKA NEZGODA.

SEDEM IN TRIDESET MRT- VIH, STO OSEM IN TRIDESET RANJENIH.

Še ena železniška nezgoda, strojevodja težko ranjen.

St. Louis, Mo. — Blizo Sulphur Springs sta udarila dva potniška vlaka na Missouri Pacific železnici skupaj. Ubityh je bilo sedem in trideset oseb in sto osem in trideset pa ranjenih. Večino mrtvecev in ranjenecv so prepeljali v St. Louis.

Brzovlak, ki je imel jeklene vozove, je zavozil v lokalni vlak, stoječ na stranskem tiru. 57-letni strojevodja M. Glenn, ki se ni imel nesreče v svoji železniški karijeri, je tik pred karambolom skočil z lokomotive in se je ubil. Njegov kurjač je ostal na svojem mestu in je zadobil težke poškodbe. Lokalni vlak je imel dve uri zamude. Na postaji Sulphur Springs je hotel strojevodja lokalnega vlaka napolniti svoj tender z vodo. Vlak je bil precej napolnjen s pasirji in nekateri so izstopili iz njega, da se malo odpčijejo od trudopolne vožnje.

Naenkrat je zatulila parna pišal brezvlaka, ko je vozil mimo postaje. Tisti, ki so izstopili iz lokalnega vlaka, so se radovedno ozrli proti postaji. Okoli ovinka se je prikazala ogromna lokomotiva, ki je vlekla z neznansko hitrico brzovlak. Ljudje so zaplili. Glas je nenadoma prišel iz ust tistih, ki so zagledali lokomotivo. Tekli so doli po železniškem nasipu.

Zaskripale so zavore na brzovlaku, ki se je blizal z neznansko hitrico. . . Naenkrat silen tresk, vozovi lokalnega vlaka so padali doli po nasipu, vmes so se pa čuli kliki na pomoč. Iz lokomotive je sikala uhajajoča para, vse je ležalo križem, preden so se ljudje sploh zavedli, kaj se je zgodilo.

Ellwood City, Pa. — Osebnostni vlak šte. 9 je zavozil v predoru Baltimore Ohio železnice v tovarni vlak. Več oseb je ranjenih.

Birmingham, Ala. — Na Illinois Central železnici je brzovlak zavozil v lokomotivo za premikanje voz. Strojvodja brzovlaka je zadobil težke poškodbe. Nesreča se je zgodila na postaji Dora, pet in dvajset milj od tukaj.

DVA RUDARJA UBITA.

Iron Mountain, Mich. — Tukajšnji rudnik Chapin se je ponašal, da ni bilo zadnjih pet let v njem nobene smrtni nesreče. Zadnja sobota sta pa kar dva rudarja izgubila življenje. John Aprisnik je padel v jamo, po katerem spuščajo stebre v jamo, dočim je John Kozel oblezel pod debelo plastjo železne rude v 12. rovu.

NEZGODA NA ŽELEZNICI.

Victor, Idaho. — Lokomotiva za premikanje voz je udarila s tako silo v pasirski voz, da je bilo več potnikov ranjenih.

POSLANEC POSLAN V NORIS- NICO.

Kenosha, Wis. — Državni poslanec Malcolm D. Farr je bil 5. t. m. spoznan blaznim in poslan v norišnico. Zdravniki, ki so ga nje opojnih pijšč, zmešale radi preobilnega uživanja alkohola, pravijo, da se mu je

NOVI GLASOVI O IZRAV- NAVNI RUDARSKO IN ŽE- LEZNIČARSKO STAVKE.

AKO STAVKI NE KONČATA, PREVZAME ADMINISTRACIJA OBRTAVANJE RUDNIKOV IN ŽELEZNIC.

Zaradi železničarske stavke postaja pomanjkljivost premoga občutnejša.

Washington, D. C. — Ko so zastavali železniški delavci, so bila prva znamenja pomankanja premoga že tukaj. Delavski voditelji so svarili, ako se obe stavki ne izravnata, bo kmalu pomankanje premoga še občutnejše. Če se pa sporazum v obeh stavkah zavleče, ni izključeno, da bo premog skozi zimo primanjkoval. Svarila niso seveda nič izdala, ampak gledalo se je mirno, kako se podjetniški interesi na ukar in Wall Streeta trdovratno ustavljajo vsakemu sporazumu.

Zdaj so tudi v administracijskih krogih sprevideli, da je treba sporna vprašanja rešiti. Ni več ni časa za odlašanje, ampak čimprej se izvrši sporazum, toliko bolje. Tako so prišli zdaj v javnost glasovi, ako se spor v teku enega tedna ne reši, da administracija prevzame obratovanje rudnikov in železnice.

Drugi teden bo položaj še veliko slabši. Premoga bo manj, pa tudi demoralizacija železniškega obrata se bo povečala.

Poročila geološke družbe se glase, da so v prejšnjem tednu producirali en milijon ton manj premoga, kot v tednu pred njim. Ako se bo v tej meri zniževala produkcija premoga, pade kmalu na ničlo. In kaj potem? Industrijsko življenje bo prišlo nastajati in bo umrlo, ko nastane pomankanje premoga še večje. Milijoni bodo brez dela. In zakaj? V Wall Streetu je pest finančnikov, ki zastopa interese petdeset tisoč ljudi in katere noče odnehati od svojega stališča, da je se odločila, da mora ljudstvo nositi stroške zadnje vojne.

Zastopniki rudarjev in rudniških podjetniških interesov so se sešli v Clevelandu. Počakati bo torej treba zaključkov te konference, pravijo v političnih krogih, da se administracija odloči, kakšne korake podvzame za izravnavo obeh stavk.

Večabizniško časopisje prihaja zopet s slabo tolažbo v javnost, da zbega ljudstvo. Tako na pr. poroča, da je nevarnost stavke iz simpatije minila, ker je predsednik pridobil zaupanje železniških prometnih uslužbencev zaradi svojega nastopa v zadevi železniških delavcev. Po sodbi strokovnjakov in tistih, ki z bistrimi očmi opazujejo položaj na železnici, je pa stavka železniških prometnih uslužbencev nepotrebna, kajti položaj postaja od dne do dne alabeji in nekega dne bo taka zmešnjava v železniškem prometu zaradi nepopravljenih lokomotiv in vozov, da bo železniški promet odpovedal.

Ravno tako je nemogoče doognati, ako se predsednik odloči, da železniške ravnateljše še enkrat povabi k sebi na posvetovanje. V nekaterih krogih govore, da se enkrat konferira z železniškimi ravnatelji, predno se odloči za definitivno akcijo.

PRETEPAL JE ŽENO.

Šest mesecev mora hoditi v cerkev.

Chicago, Ill. — Sodnik William L. Morgan je obsodil Pete Skibbi, da mora skozi šest mesecev biti vsako nedeljo v cerkev, ker je pretepal ženo.

GOSENICE SO USTAVILE VLAK.

Manila, Filipinsko otočje. — Gosenice so dvajset milj od Manile tako gosto zasedle železniško progo, da so ustavile vlak. Na pomoč je morala priti še ena lokomotiva in vlak je imel dve uri zamude.

DELAŠTVU NAKLONJENE ZAKONE HOČEJO POV- SOD ODPRAVITI.

Indianapolis, Ind. — (Federation Press) — Kapitalistične organizacije v Indianapolisu pritiskajo na gubernorja McGraya, da najizklee izredno zasedanje legialature z namenom, da se odpravi zakon, ki določa, da morajo rudarji imeti spričevalo sposobnosti, predno morejo delati pod zemljo.

MEHIŠKI ŽELEZNIČARJI SO POKAZALI SIMPATIJE.

ČA ŠTIRI URE SO USTAVILI ORGANIZIRANI ŽELEZNIČAR- JI DELO.

Časne druge vesti, ki se nanašajo na stavkovni položaj koncem tedna.

El Paso, Tex. — Vaj organizirani železničarji v Mehiki so prenehali za štiri ure z delom, da tako izrazijo svoje simpatije do ameriških železničarjev na stavki. V vseh mestih ob meji so se obdržali pohodi z banderi, standardi in zastavami, da je bila demonstracija bolj izrazovita. Govorniki so govorili v španskem in angleškem jeziku. Na standardah so bili napisli, ki so izražali solidarnost med mehiškimi in ameriškim delavstvom.

Agentje, ki so prišli nabirati stavkokaze v Mehiko, so slabo našli. Delavci so prijeli te agente in so jih spemili iz mesta. Na ameriški strani so mehiški delavci prenehali z delom do zadnjega moža.

St. Louis, Mo. — Na shodu stavkarjev je govoril William Hanon, član aplošne eksekutive Narodnega društva strojnikov. Povedal je, da je položaj izredno ugoden v vseh krajih Združenih držav za stavkarje.

Chicago, Ill. — Kako demoraliziran je železniški promet, govori dejstvo, da je bila izdana odredba, da se ne pošilja premoga v Illinois. Premog v Illinoisu so dovajali iz Kentuckya po Louisville & Nashville železnici. Ta železnica je prve dni obentila stavko, njene lokomotive so večinoma potrebne dobrega popravila, da so dobre za službo.

Southern železnica je odpovedala prvi dan. Poskušala je namoestiti stavkarje s stavkokazi in prosila je obenem, da stavka hitro konča. To je edina večja železnica, ki je izjavila, da sprejme predsednikove predloge.

Med železnici, katere v slučaju potrebe prevzame vlada, bo med prvimi Norfolk & Western, zelo važna železnica na vzhodu, pri kateri so zastavkali pisarji in skladišni delavci z drugimi delavci vred. Poročila govore, da z neunijskega polja prihaja vedno manj premoga. Družba se trudi, da dobi stavkokaze, pa jih dobiti ne more. Edini madež je Roanoke, kjer so dobili nekaj virginjskih dijakov s politehničnega inštituta, da stavkokazijo. Nanje so napravili pritisk profesorji in agentje, da so se dali nanovašiti za stavkokazno delo. Železničarji bodo zahtevali preiskavo, ker politehnični inštitut prejema državno podporo v denarju.

Portland, Me. — Bratovščini kolodvorskih uslužbencev je prepovedano po sodnijski prepovedi, katero je izdal sodnik Clarence Hale, izdati oklie za stavko. Za sodnijsko prepoved je prosila Portland Terminal kompanija. Hale pravi v svoji sodnijski prepovedi, da ima vsak uslužbenec pravico prenehati z delom iz lastnega nagiba, toda oklie za stavko bi kršil sodnijsko prepoved.

Concord, N. H. — Tukajšnje miličarje so plačali iz državne blagajne, ker so municipsijalne oblasti odklonile izplačilo miličarske mezde. Davkoplačevalci bodo morali plačati troške prvega tedna, ki znašajo \$2,465. Železniški ravnatelj so izredno židane volje, ker bodo davkoplačevalci nosili stroške za vzdrževanje miličarskih čet.

Milwaukee, Wis. — Župan Daniel W. Hoan je protestiral proti importiranju zamorskih stavkokazov. Prejel je od W. W. Findlayja, predsednika Northwestern železnice, naznanilo, da bo družba vpokleyala protest. Tudi drugi predsedniki železniških družb izjavljajo, da ustavijo importiranje stavkokazov.

CIVILNA VOJNA V ITA- LIJI SE RAZŠIRJA.

Bitka v Genovi, kjer so fašisti okupirali palačo, v kateri je bila ekonomska konferenca.

VLADA SE JE GANILA, TODA PREPOZNO.

Rim, 7. avg. — Vojno pravo s prekim sodom je bilo večeraj razglašeno v Genovi, Milanu; Parmi, Anconi in Livornu. Vojške oblasti so prevzele kontrolo v omenjenih krajih, kjer so fašisti strmo glavili civilno vladno in terorizirajo prebivalstvo.

V Rimu so vojaške čete, oborožene s strojnimi, zastrašile zbornišno poslopje, da preprečijo fašistovski napad na zbornico.

Včeraj se je vršila krvava bitka v Genovi. Fašisti so napadli palačo San Giorgio, v kateri se je vršila mednarodna ekonomska konferenca in jo okupirali po ljutem boju z vojniki, ki so s strojnimi branili palačo. Okrog 6000 fašistov, katerim so se pridružile tolpe iz Bologne in Tuskanije, je naskočilo palačo kljub toči krogel, ki so jih sipale strojnice. Poročilo molči o številu mrtvih in ranjenih, ki mora biti vsekakor veliko. Fašisti so naredili palačo za svoj glavni stan.

Po množičnih poročilih so fašisti okupirali sedem mest v severni Italiji.

Rim, 7. avg. — Vihar civilne vojne, ki je izbruhnila v polnem zamahu med dvema ekstremoma v Italiji: med fašisti in socialisti ter komunisti, narašča dnevno. Kakor se glase najnovejša poročila, je na stotine mrtvih in tisoče ranjenih. Vlada se je končno ganila in prišla posredovati z vojaštvom, toda stvar izgleda, da je vlada prišla prepozno — eno leto prepozno. Fašisti so danes izpod vsake kontrole. V mnogih slučajih vojaki mirno gledajo na fašistični teror, v večini slučajev obitno pomagajo fašistom, a kjer se spopadejo s fašisti, se navadno umaknejo.

Položaj je silno kritičen. V par dneh se pokaže, dali je v Italiji res še ustavna vlada ali je pod diktaturo fašistične drhali.

Generalna stavka, ki je bila proklamirana zadnji teden, se je razvila v civilno vojno. Obe stranki sta odločni, da mora iti boj do konca.

Danes je prišla vest iz Livorna, da je bilo tam osem mož mrtvih in več sto ranjenih v bojih med fašisti in socialisti. Situacija v Milanu je v temi. Znano je le toliko, da v mestu vladajo fašisti in da je bilo okrog 500 socialistov vrženih v zapor. Vojške oblasti pomagajo fašistom; kjer dobe oborožena socialisti, ga zapro — toda fašisti smejo biti oboroženi do zob. V Pontelogu blizu Padove so fašisti udri v hišo socialistov po imenu Antonio Ferin in mu ubili sina in hčer.

Ministrski predsednik Facta je večeraj naslovil apel na fašiste in socialiste za mir. Facta opozarja obe stranki, da notranji nemiri škodijo Italiji moralno in materialno na ugledu in kreditu. Podobni apel je izdal tudi milanski nadškof Tosi na svoje vernike.

KAKO SE RAZVIJA ZDRAVNIŠKA VEDA.

New York, N. Y. — 53-letni Frederick W. Birge iz Middleburyja je zbolel pred 39 leti na otroški paralizni. Od tega časa so mu odpovedali njegovi udje. Zdravil se je pri več zdravnikih in skozi več let. Pomagalo mu ni nič. Končno so izvedeli zanj pri ustanovi, ki je poznana pod imenom United Hospital Fund. Privedli so ga v New York in operiral ga je zdravnik Armitage Whitman. Njegovo telo so po operaciji zavili v vlietek iz mavca. Dne petnajstega avgusta mu odvzamejo vlietek in zdravnik izjavljajo, da bo hodil.

Železnice, naznanilo, da bo družba vpokleyala protest. Tudi drugi predsedniki železniških družb izjavljajo, da ustavijo importiranje stavkokazov.

4113 MILIČARJEV STRAŽI RO- VE IN DELAVNICE PO DEŽELI.

Washington, D. C. — Na temelju poročila vojnega departmanta je 4113 mož narodne garde v aktivni službi v enajstih državah, v katerih ščitijo premogovnike železniške delavnice, kjer je stavka.

Države so: Kansas, Alabama, Pennsylvania, Kentucky, Ohio, Illinois, North Carolina, Wyoming, New Hampshire, Georgia in Texas.

SIBIRIJA V NOvem KONFLIKTU Z JAPONSKO.

Vlada v Oiti je odrekla Japoncem posebne privilegije kot ceno ispravitve.

SEMJONOV SE PRIPRAVLJA NA PROTIREVOLUCIJO?

Peking, 7. avg. — Vlada vzhodnosibirske republike je obvestila Japonako, da ne mara dati Japoncem nikakršnih posebnih privilegijev za izpraznenje sibirskih primorskih pokrajin. Podpredsednik Šilov je izjavil:

“V pogajanju z Japonako naša vlada odločno zahteva, da morajo japonske čete prej zapustiti Vladivostok in druge sirske kraje, predno mi podpišemo trgovinsko pogodbo. Republika Vahodna Sibirija vztraja pri tem, da Japonci nimajo nič več pravie na njenih tleh kakor Američani, Kitajci ali kdorkoli. Japonska vlada je pred kratkim časom naznanila, da izprazni naše ozemlje. S tem naznanilom je naredila dober vpliv na notranje in zunanje javno mnenje. Mi pa poznamo Japonce. Kakor prej tako imamo še zdaj pred sabo sovražnika, ki je oborožen do zob; kakor smo prej tako tudi zdaj zahtevamo: Ispraznitev je prva, potem pa pogodba. Dokler se to ne izvrši, ni Japonska enakopravna stranka z Rusijo, temveč gospodujoča sila, ki nam daje ukaze in diktira svoje pogoje. Američani in Evropejci podpirajo politiko ministrskega predsednika Kata, mi pa ne. V zadnjih štirih letih smo se naučili, kaj je japonska praktična politika. Besede in obljube japonskih militaristov so izgubile vso veljavo. Vlada vzhodnosibirske republike ostane na svojem starem stališču.”

FOSTERJU NISO DOVOLILI GOVORITI V COLORADU.

Denver, Colo. — Zopet se je pokazalo, da ukazujejo v tej državi Rockefellerjevi, Guggenheimovi in drugi interesi. Osebnost avoboda postoji le za gospode, ki imajo precej denarja, in take delavce, ki ponižno spolnjujejo ukaze svojih gospodarjev. V Denver se je pripeljal William Z. Foster, ki pojasnjuje in predava, na kakšen način naj se sedanje delavske strokovne organizacije mirnim potom in brez ustanovljanja dualnih organizacij spremene v bolj centralistične organizacije, da dobe lica industrialnih organizacij. Pripeljal se je iz Salt Lake Cityja v Denver, Colo. Komaj je došel v mesto, so ga že aretirali miličarji na konjih na direktivo generalnega adjutanta P. J. Mamrocka. Zaplenili so njegov kovčeg, njega so pa posadili na vlak, ki je vozil proti vzhodu.

Fosterja ščitijo nazadnjaki in kapitalisti vseh vrst, poleg pa še vodstvo organizacije I. W. W. in tudi Gompers. Ali ni značilno to duševno sorodstvo med največjimi nazadnjaki in tistimi, ki kriče, da so najbolj radikalni elementi v deželi, in Gompersom?

RAZSTAVA OSTANE OTVOR- JENA DO 20. T. M.

Chicago, Ill. — Razstava na municipalnem pomolu, ki pokaže razvoj v industriji, poljedelstvu in trgovini, ostane odprta do 20. avgusta, da jo lahko obiščejo tudi tisti, ki niso imeli prilike videti je zaradi stavke cestnoželezniških uslužbencev.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vrača.
Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.
Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.
"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.
Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.
"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v ohlapju n. pr. (Julija 31-22 poleg vašega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnem potekla naročnina. Ponovito jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

KAHOR DA SO SE DOGOVORILI.

Odkar so zastavkali železniški delavci, so skoraj vsi veliki dnevniki zapeli podobno jeremijado o nevhvaležnosti železničarjev napram javnosti, ki plačuje njih mezde in zategadelj je naravno, da naj se železničarji obrnejo na javnost za odpomoč, mesto da stavkajo.

Kdo pa je ta javnost? Tega seveda ne povedo veliki dnevniki. Ali so mogoče uredniki teh listov, ki pišejo v interesu kapitalistov, ali lastniki teh listov, ki z železniškimi kapitalisti igrajo pod enim klobukom?

Kadar pride do boja med kapitalisti in delavci ne postoji nevtralna ljudska večina. Delavci in farmerji, ki imajo oči odprte in razumejo ta boj, so brez dvoma na strani delavcev. Vse kar se greje ob toploti in milosti kapitalističnega razreda, je pa na strani podjetniških interesov. Nevtralnosti ni, pa magari če veliki dnevniki še tako lepo pišejo o tej nevtralni javnosti, ki bi pravično razsodila spor med delavci in podjetniki.

Saj tudi pravične sodbe ne more biti v tem oziru. Ako se pritrgajo interesi podjetnikov, tedaj bodo podjetniki prav glasno zakričali, da se jim godi krivica. Delavci tudi ne bodo molčali, ako se razsodi v prilog podjetnikom. Ampak nekaj drugega je, kar mora odločati pri razsojevanju takih spornih vprašanj.

Ali želimo, da človeška družba napreduje ali nazaduje? Ako smo za napredek človeške družbe, tedaj moramo logično stati na strani delavcev, to je izkoriščenega in zatiranega razreda, čeprav pri tem trpe podjetniški interesi. Boljše je, da trpi par kapitalistov, kot pa tisoče in tisoče delavcev z njih družinami vred. Pri vsakem takem boju pa ne trpe le delavci, ki so direktno prizadeti. Z njimi vred trpe tudi farmerji. In če preštejemo vrste tistih, ki trpe ob času sporov, kadar zastavkajo stotisoči delavcev, se hitro prepričamo, da trpi ljudska večina.

Oglejmo si stavki železničarjev in rudarjev. Vseh delavcev je zastavkalo okoli enega milijona. To so sami delavci in vštete niso njih družine. V tem boju igra glavno sporno vprašanje mezda. Ako so delavci poraženi, se zniža mezda, ako delavci zmagojo se mezda ne zniža, mogoče tudi povzra. Teh milijon delavcev so seveda tudi konzumenti. Od njih zaslužka so odvisni ne le farmerji, ampak tudi trgovci in mali obrtniki. Ako se zniža mezda, se lahko reče, da bo prizadetih okoli sedemdeset milijonov oseb. Ako bodo poraženi podjetniki bodo prizadeti dohodki ogromne manjšine.

Popolnoma nelogična so priporočila, da se naj javnost vtika v take spore in da javnost zastopajo tisti, ki jih mogoče imenuje predsednik ali pa kateri governor.

Današnji gospodarski red je tak, da povzroča stavke. Za delavce je stavka zadnje orožje, katerega se poslužijo v boju za zboljšanje svojih življenjskih razmer. In delavci se prav neradi poslužijo tega orožja, ker stavkujoči delavci največ trpe ob času stavke. Ako je bila že preje prehranitev delavske družine nezadostna, ko je delavec delal, je ta prehranitev zelo žalostna, ko delavci zastavkajo. Delavci se zavedajo tega dejstva, kljub temu se pa žrtvujejo s svojimi družinami vred in zastavkajo, ako so vsa druga sredstva odpovedala, da pridejo podjetniki k pameti in zapuste njih trmoglavno stališče. Delavci so v tem boju, ki se vrši v sedanji družbi zaradi uvedenega kapitalističnega gospodarstva prave žrtve za boljše in svetlejšo bodočnost človeške družbe. Vsaka delavska zmaga, izvojevana s stavko, kolektivnim pogajanjem ali z glasovnico na volišču, je korak naprej v boljše človeško družbo, v kateri ne bodo ljudje obdarovani s tistimi slabimi lastnostmi kot danes, ki pa v resnici niso drugega kot zrelo razmerje, katere je ustvarilo kapitalistično gospodarstvo.

Vsaka delavska stavka pokazuje vso stran delavskega vprašanja vprav zaradi tega, ker je stavka. Ako bi delavci živeli v človeških razmerah, bi prav zanesljivo ne stavkali. Ako bi se podjetniki ne trudili poriniti delavcev na najnižjo življenjsko stopnico, bi delavci ne zastavkali. Zategadelj ne bo delavstvo nikdar sprejelo takih oseb kot nepristranske sodnike, o svojem vprašanju, ki se poznani, da zavzemajo stališče, da delavci ostanejo delavci — sužnji, podjetniki pa podjetniki — gospodarji. Kajti stavke bodo prenehale, ko ne bo na svetu delavcev in podjetnikov, sužnjev in gospodarjev. Pred tem dejstvom si ne za krivajmo svojih oči, ampak spoznavajmo ga, da ga bomo boljše razumeli. Le spoznavanje čiste gole resnice naš reši vseh zmot. Zaključki, izvršeni na krivih premisah, pa vodijo še v večje zmote, ki zagrinjajo še bolj spoznanje resnice.

PROSVETA

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Woodward, Iowa. — Odkar je stavka pričela, vedo rojaki v vsakih tiskovnih dopisih poročati mnogo zanimivih reči. Samo iz Lowe ni nikakega dopisa. Menda rojaki mislijo, da so tukajšnji rojaki kak "stoodotneži" ker ga ni dopis iz te države in so vsi tihi in mirni, ampak pri nas ni tako.

Stavka poteka res mirno naprej že od 1. aprila, ko je pričela in je videti kot bi je sploh ne bilo. Tu se vidi, kako vsehkega pomena je organizacija. Najtežje pri nas ni opaziti, zato tudi ni pretepačev in biršev, kar pa je še najlepše, nimamo duhovna, ki bi rudarje učil v pasjo ponižnost, kot smo to čitali iz drugih krajev, ko je neki duhoven prigovarjal rudarjem, naj gredo delat, češ, da to ni lepo, če delavec ni pokoren svojim delodajalcem. Rečeš naj se torej zadovolji z dobrotami, ki mi jih obljubujejo po smrti. Rojaki se seveda ne dajo, več v tako polni meri voditi za nos, kot se je to nekaj godilo ko smo se šli bali Miklavža in parkeljna, ki je zaročil za verigo, ako ni kdo zvesto molil.

Časi se spreminjajo, rojakom se podpirajo oči in njih razum prevladuje, da gredo pravo smer. Sprevideli so, da se jim godi krivica in da nikakor ne smejo še dalje verovati v bajke, ki jih tronejo duhovni med vero ljudstvo, ako hočejo, da ne bodo vedno izmorgavani.

Pri nas torej nimamo duhovnov, imamo pa trgovce, ki so se dobro založili s koruzno moko in papirjem, da lahko pišejo naš "puf". Z veseljem otepljemo s jutrajšganca, opoldan "sterce" in s večer polento. Vremenski bogovi so nam tudi naklonjeni, ker nam naklonijo blagodejnega dežja, ne da bi ga bilo treba prositi po božjih poteh. Ni treba torej prositi v cerkvah za dež, kaj bi potem še rabili duhovna, ki delavcem ni v nikako korist, pogosto le v škodo. Dandanes se večkrat pokaže, da je vera v nesrečo, ker oni, ki jo zlorabljajo, tako hudo vplivajo na duševne reče, da jih s grožnjami radi posmrtnega življenja spravijo celo ob pamet. To se je že večkrat zgodilo.

Pamet, rojaki, pamet! Ali je mogoče, če bi bil bog, o katerem pravijo, da je nekeneno usmiljen, da bi dopustil tako hudo trpinčenje delavcev na tem svetu in potem pa jih kaznoval še na onem svetu? Če je res tako dober, zakaj se tedaj ne usmili onih, ki neprestano molijo in ga prosijo, da bi jim pomagal? Zakaj dopusti, da samo bogatini razkošno živijo in lahko delajo, kar hočejo? Njih življenje je brez truda in tešav, delavci pa morajo trpeti v potu svojega obraza, pa ne dobi toliko, da bi se pošteno preživeli.

Nekoč sem čitala, da se je neki duhoven izrazil napram svojim ovčkam, da njim ni treba jesti mesa, ker zanje je dobro nezabljeno selje, da delavci ni treba obleke, zanj da so dobre cape. Poleg tega, da je greh, če si delavec požel boljše plačo od delodajalca, kaj šele, da bi jo zahteval, češ, da slednji težko izhaja, ako ne da več kot polovico v svoj žep. Potem naj pa še kdo trdi, da so nam duhovni potrebni. Niso potrebni ne, škodljivi so, ker oni se potegujejo za tiste, ki imajo jkak vsega preveč, delavce, od katerih imajo življenje, pa prepuščajo o boljšem življenju po smrti, samo če bodo tukaj vse dali od sebe za cerkev in bodo pokorni.

Vse kar stori delavstvo proti njihovi volji, je velik greh, strašno velik greh je celo, če delavec čita napredne liste. Čudno potemtakem za vse one, ki čitamo Prosveto in Glas Svobode, da nas še ni vrag pohrustal. Oni sami morajo čitati te časopise, sicer bi ne vedeli, kaj v njih stoji in da je pregrešno. Oni bi le radi, da bi delavec, ki je že itak dovolj zaslepljen, čital samo kako sveto pismo, življenje svetnikov in njih "vzorne" liste Edinost in Ave Marijo.

Kar se tiče trpljenja po smrti, vsak zaveden delavec lahko ve, kaj ga čaka po smrti v krstvi dešeli. Črvi ga bodo glodali, to je dobrota nas vseh. Gospodje se pa dobro vedo, kaj jih čaka po smrti, zato pa hočejo vžiti sedanje življenje v polni meri, kar bi bilo seveda za nas pregrešno.

Čas bi že bil, da bi se rojaki opustili teme. Če bi bilo po mnenju in bi bili vsi takega mišljenja, bi že davno ne bilo nobene du-

hovščine več, ker jo ne rabimo in njim bi "biznes" več ne nesel.

V tukajšnjem mestu se je pripetila nesreča dvanajst domačinoma z avtomobilom. Bila sta pijana in vozila s hitrico 65 milj na uro, kar je povzročilo, da sta se v trenutku znašla v nekem jarku, kare pa nad njima. Slučajno je poljal mimo tukajšnji zdravnik, ki jih je našel in spravil v svoj laboratorij ter uredil vse potrebno. Eden njiju, samec, je že drugi dan podlegel ranam, drugi pa, ki ima ženo in dva otroke, se še mešee dni bori s smrtjo. Ta se ima zahvaliti nekim tukajšnjim pobožnežem, ki so se zbrali skupaj in popadali na kolena pred njegovo posteljo, proseč boga, da bi ga pustil pri življenju. Tako je res še med živimi. Verniki mislijo, da je njih molitev učinkovala, da je ponesrečenec ostal pri življenju toliko časa. Trpeti mora hude bolečine in zdravniki sploh dvomijo, da bo kdaj okreval. Če že mislijo, da molitev res učinkuje, naj molijo tako, da bo nenadoma zdrav kot riba in skočil iz postelje ročen vsakih bolečin. Že ko sta bila ponesrečenca pri zdravniku so hoteli verniki popadati na tla in vroče moliti, a zdravnik jim tega ni dovolil. Ukazal jim je, naj držijo jezike za zobmi dokler so pri njem in tako so počakali prilike, da je bil bolnik spravljen domov. — M. Supan.

Rockvale, Colo. — Položaj stavke je tu nespremenjen. Ker sem član SNPJ in naročnik Prosvete, upam, da imam pravico izraziti svoje mišljenje in se braniti proti napadom, dasi so storjeni indirektno. Spregovoriti hočem nekaj besedi na dopis, ki je bil priobčen v Prosveti št. 172 iz Grand Rapidsa, Mich., in se začete glasiti približno takole: V vseh slovenskih časopisih je polno dopisov, celo od takih, ki so menda nalašč šli v kraje, kjer je premogarska industrija, da lahko poročajo, kako dolgo smo že na stavki premogarji, dasiravno niso to po poklicu in sploh niso bili zaposleni v rudnikih prej ko se je stavka pričela.

Tudi sedaj še nismo, pa vsemo ne prosimo za podporo od dopisnika. Ker sem se tudi jaz izselil iz La Salla dne 4. maja, torej ravno med stavko, se ščitim prizadete valed tega dopisa. Cenjeno-mu dopisniku moram povedati, da sem jaz še delal v rudnikih predno je on videl Ameriko in sem tudi v Ameriki že delal po rovi, kar mu lahko dokažem. Pa ako bi tudi ne bil delal, mu povem, da ne poznam še nobenega rudarja, da bi se rodil v rudniku, kakor kovača ne, da bi se rodil v kovačnici. Vsak človek se mora enkrat začeti učiti dela, pa naj že želi postati karsibodi. Pregovor pravi, da je vsak svoje sreče kovač, tako je tudi dopisnik že izkusil svojo srečo v rudniku, dasiravno je po poklicu kovač. Poznamo ljudi, ki so bili v stari domovini po poklicu mizarji, kovači, peki, kuharji, duhovni itd., ko so prišli v Ameriko, pa so začeli delati po rudnikih in tovarnah. V starem kraju sem poznane ljudi, ki so bili voditelji najbolj nazadnjaških političnih organizacij, ko so prišli v Ameriko, pa so bili največji naprednjaki.

Da se ljudje selijo in se bojo, to je bilo in bo. Vsakdo si želi dobro, ako mu je sreča mila. Tudi dopisnik je bival nekaj let v Minnesoti, potem v Illinoisu in sedaj v Michiganu, kar pa mene ne briga: preseli se lahko na Kitajsko. Če se nekdo seli, še nikdo ne more o njem trditi, da je stavkokaž ali kaj podobnega, če nima o tem dokazov.

Tu se vidi malone vsake narodnosti ljudi, ki so prišli iz različnih držav, pa so nekateri pošteno in drugi zopet ne. Upam, da je vsaj v Ameriki še toliko svobode, da človek lahko gre iz kraja v kraj za poštenim potom. Toliko v prijaznem odgovor. Upam, da me v bodoče ni treba po takih okoliščinah napadati, jaz se ne skrivam pred nikomur. Menim tudi, da nikdo ni prizadet valed tega, če sedaj bivam v Coloradu. Kot je mišljenje nekaterih ljudi, bi se morali vsi delavci ob času stavke seliti iz Colorada v Illinois, ker je tu strokovna organizacija bolj šibka, drugače bo vse ljudstvo v Coloradu prišlo med stavkokaže. Tistim, ki to mislijo, moramo seveda oprostiti, ker ne poznajo razmer v državi Coloradu, kjer so vsi državni zakoni naprejeni proti delavstvu.

Tudi v Coloradu se delavci borijo z nadčloveško močjo in se žrtvujejo ravnatoko kot državi z najboljšo strokovno organizacijo. S tem še ni rečeno, da so vsi do-

bri ali vsi slabi; poznam jih tu, ki so bili zvesti organizaciji na 18 mesecev in vztrajali na stavki, pa tudi sedaj so neomajni.

Prejel sem pismo iz Grand Rapidsa, Mich., v katerem je bil izrezan dopis rojaka Justina Saitza in par vrstic pisanih na pisalni stroj v angleščini. Podpisan je bil J. Stroha. Od mr. J. Stroha želim izvedeti polni naslov, da mu pošljem nazaj omenjeni dopis, za naprej mu pa priporočam, da ni treba imeti brezpotrebne dela, ker jaz sem naročnik Prosvete od prvega dne, ko je pričela izhajati, torej bom tudi vedel, kaj je v Prosveti pisanega. Predvsem pa hočem vedeti polno ime, da bom vedel, s kom imam korespondirati. Za platom se jaz ne skrivam in tudi od drugega ni lepo, da se. To je moj zadnji odgovor na dopis v št. 172., pa brez zamere. — Math Vogrich.

Martin, Pa. — Dopisnik iz Polanda pravi, da jaz napačno poročam, toda na kak način? Ali ni resnica, da je več Slovencev delalo; seveda, iz Polanda samo dva, ali okoli Point Mariona je delalo več Slovencev in tudi nekaj Hrvatov, skozi tri mesece med stavko. V Polandu so prišli na svetlo šele 3. julija. Prvi dopisnik je poročal, da bi prej tekla voda v breg kakor bi on šel nazaj delat med stavko, toda zakaj ni ostal solidaren v stavki kot smo ostali mi. Mogoče se je bal superintendenta, da bi ga vrgele iz stanovanja. Dopisnik je tudi poročal, da je petdesetkrat inkal stanovanje, kar pa ne vem, če je bilo tako, kar tedaj v aprilu je bilo še bolj lahko dobiti stanovanje kot se ga dobi sedaj. Kaj pa oni, ki bivajo pod milim nebom?

Dopisnik pravi, da si je nabavil par sto kokoši in nekaj prečičev ter obdelal tri vrtove. Če bi se vsi kaj takega ozirali, bi bila že davno stavka zdrobljena zaradi vrtove. Tu na Fayette Co. mečejo dan za dnem družine stavkarjev iz stanovanj na cesto. Nekateri ima jo tudi dovolj prašičev in kokoši, tudi krave lastujejo, lepo obdelane vrtove in poleg tega družine, pa se ne ustrajajo tega. Rajši gredo pod milo nebo kot bi se podali delat med sedanje stavko.

Dopisnik pravi, da je Point Marion malo mesteca z večino domačin, ki lastujejo različne dejavnosti in par salunov. Tudi svoje majne imajo v okolici Point Mariona. Taka je torej ta naselbina, ki jo je vzela družba za dobo šest mesecev pred svojo kontrolo. Vse to se je, kajpada, izvršilo za dober denar. Sedaj delavci tam ne morejo obdržati svojih shodov, po eno uro morajo daleč iz mesta, kjer lahko obdržajo svoje unijske shode.

V neki tukajšnji naselbini Sunshine, Pa., je o polnoči nekega večera hodila odvezana krava po gramovju. 15 deputijev se je zbralo, pa se od strahu niso upali blizu, da so prej poklicali še sedem državnih policistov in potem šele šli na lov. Po opreznem približevanju in dolgočasnem obnavljanju so šele šli v gramovje in našli — kravo, ki so jo za kazen zaprli v neko kovačnico. Kaj so potem naredili z njo, mi ni znano, vem le to, da se svobodo omejili celo na krave.

Serifski deputijo in kompanijski pretepači so ponočnjaki, ker le ponoči se močni. V bližnji naselbini New Geneva, Pa., so dne 9. julija pred polnočjo prišli in napadli nekega stavkarja brez vsakega vzroka. Stavkarji so bili v tej naselbini izgnani iz kompanijskih stanovanj in bivali so v šotorih. Pa š v teh bivališčih jim ne dajo miru. Začeli so tudi streljati na stavkarje, kar je povzročilo, da sta bila dva na mestu mrtva, tretji je bil naslednjega dne umrl v bolnišnici v Uniontownu, Pa. Pobijalce so vseno enkrat prijeli, ki se sedaj nahajajo v ječi fayettekega okraja.

Pogreb padlih žrtv se je vršil dne 12. julija za vse tri hkratu. Bil je to žalosten pogreb, ker vsi trije so imeli svoje družine. Pokojni stavkarji so bili rodom Slovaki. Pogreba se je udeležilo okrog 1500 ljudi, kar znači, da smo si solidarni. Naval krutih podjetnikov ni omajal vse naše solidarnosti in njih najeti zločinci ne bodo zdrobili naših vrst. Prelita nedolžna kri ni prestrašila stavkarjev, samo pomagala je do spoznanja kakor pomaga olje prilito ognju.

Pozdrav vsem stavkarjem. — T. Zupancic.

Naročite "Prosveto" vašemu sorodniku ali prijatelju v stari domovini.

SLIKE IZ NASELBIN.

Osage, W. Va. — Novo naselbino smo otvorili dne 29. julija. Iz šotorov se sestaja in skromna je, toda nam zadostuje. Ne bodo nas spravili na kolena, da bi se jim podali in šli stavkokažiti. Iz Osage se mora zopet izseliti nad 50 družin. Delo so napovedovali, da bo prišlo dne 1. avgusta, toda mi neomo stavkokažiti.

Rojaki, po Združenih državah, ne pustite se zapeljati in ne hodite v Zapadno Virginijo stavkokažiti. Držite se mirno po svojih dosedanjih naselbinah. Dolgo to ne bo trajalo, do tedaj pa vztrajajmo vsi. — Poročevalec.

Mulbery, Kans. — Stavka pri nas se mirno nadaljuje in lahko rečem, da smo zadnje čase napredovali. V zadnjem času je zopet precejšnje število premogarjev pustilo orožje, kak je vsekakor lepo od njih in želeti je, da bi jim še drugi sledili in se pridružili naši organizaciji, kajti zmaga bo gotovo na naši strani.

Rudarji v Franklinu so dne 30. julija zopet zborovali in se odločili, da vsi zapustijo rudnike še drugi dan, kar so bili obveščeni, da jih organizacija zopet sprejme pod svoje okrilje, ako prenehajo s delom. Takoj so torej tudi storili. Kolikor mi je znano, so prenehali s delom pri Crowburg Coal Co. št. 14, kjer so do zadnjega vsi odločili orožje. Sklenili se, da ne gredo več delat dokler stavka ne konča. Tudi pri Sheridan Coal Co. št. 7, in 18. je precej delavcev pustilo orožje pred par dnevi in pridružili so se nam. Drugi, mislim, da jim bodo sledili, ko bodo sprevdali, da ni drugega izhoda, ako si želimo izboljšati naš položaj. Treba je zopet stopiti k U. M. W. of A. in se v organizaciji združiti.

Med nami je seveda še nekaj nezavednih, a tudi ti se morajo pridružiti stavkujočim rudarjem; treba jih je podučiti o sedanjem položaju v splošnem. Odkar sem pisal zadnji moj dopis iz te naselbine, sem naletel na marsikatero ga onih rudarjev, o čemur moram maio omeniti. Prvo sem naletel na nekoga, ki mi je rekel, da je šel delat, da bo s tem nasprotoval Lewisu, ker ga je izključil iz organizacije kakor vse druge. Drugi mi je rekel, da je bil pri Howatu v ječi v Girardu, Kans., in da mu je Howat povedal, da lahko gre delat, ako hoče. Take neumnosti sedaj govorijo. Opozarjam jih, da vse take govorice opustijo, kar sedaj niso umestne, z njimi bi le lahko škodovali sebi in našemu borilstvu. Dobro veste, da on vam ne more reči, da ne smete hoditi na delo, kar v Kansasu je še vedno industrijalno sodišče, in s tem bi kršili postavbo. S takim prigrvarjanjem bi si le podaljšal ječo še za eno leto. Kaj takega torej ne govorite več, ako pa ga mislite obiskati, mu kupite par cigar, da si bo njimi krajšal čas.

Ko sem prišel s tretjim v dotik, mi je rekel, da je sedaj sam svoj gospod, kar lastuje svoj rudnik. Tudi jaz sem leta 1919 lastoval s tremi drugimi svoj rudnik, ali niti lopata premoga ni prišla na površje v tisti stavki. Še se lahko spomnite, ko so drugi že pričeli z delom, smo mi komaj pričeli z odstranjevanjem vode, prej si nismo upali blizu. Takrat je bilo tudi drugače kot je sedaj.

Še to moram omeniti, da imamo tudi pri nas italijanske fašiste. Pred nekaj dnevi sta prišla iz Franklina dva stavkarja, rodom Italijana in sta šla v okrepčevalnico, da se malo ohladita. Nista vedela, kaj ju čaka. Naletela sta na neke rudarje, ki sedaj delajo, kar je povzročilo spor radi dela. Še isti dan so oba odpeljali v bolnišnico, kjer je naslednjega dne eden izdihnil, drugi pa težko da bo okreval.

Čitam dopise v Prosveti in marsikateri se tiče nas rudarjev v Kansasu, oz. samo Slovence v Kansasu. Ni se treba bati, da je med nami toliko nezavednosti. Slovenci se držimo trdno, seveda ne kaj izjem je, ali tudi to izjeme so bodo počasi odpravile, ko bodo ljudje do zadnjega spregledali. Želeti je, da prenehajo s delom še sedaj dokler je čas. Stojmo združeni in trdni do zmage.

Pozdrav vsem stavkarjem po Ameriki. — Ignac Gabrick.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Walsenburg, Colo. — Dopis številki 162 ni bil priobčen pod vašim imenom, slučajno so le začetne črke vašega imena. Pozdrav!

